

Bilaga 1 - lokal modell

(tillhörande "överenskommelsen om fördjupad samverkan för att påskynda etableringen på arbetsmarknaden av olika målgrupper av arbetslösa")

Kartläggning och analys av det lokala kompetensförsörjningsbehovet	2
Branscher och yrkeskategorier med rekryteringsbehov	2
Hälso- och sjukvård, omvårdnad och socialt arbete	2
Utbildning	3
Hotell- och restaurang	3
Industri	4
Lokalvård	4
Handel	4
Bygg och anläggning	5
Rekryteringsbehov inom Nyköpings kommun	5
Hur verksamheten i samverkan ska bedrivas och organiseras	5
Arbetsprocessen kring individerna	6
Handläggargrupp	6
Styrgrupp	6
Samverkansparternas ansvarsområden	7
Resurser och insatser inom samverkan	7
Samverkansparter, resurser och kompetens	7
Arbetsförmedlingen Södra Sörmland	8
Lokala jobbspår	9
Insatser för kortutbildade (utbildningsplikten)	9

Kartläggning och analys av det lokala kompetensförsörjningsbehovet

Nyköping är en kommun med ett stort kompetensförsörjningsbehov både inom privat och offentlig sektor. Det finns över 4 000 företag verksamma inom olika branscher. Södermanlands län har generellt en hög sysselsättning inom områdena vård-omsorg och tillverkning men även inom utbildning och byggområdet. Den höga sysselsättningen inom vård-omsorg och sociala tjänster kan hänga samman med att länet har många verksamheter inom behandling och missbruksvård för ett större upptagningsområde än det egna länet (Arbetsförmedlingens prognos för Södermanlands län, 2017–2018).

I Arbetsförmedlingens undersökning våren 2017 anger 36 procent av arbetsgivarna inom det privata näringslivet i länet att man har upplevt brist på rätt kompetens i samband med rekrytering. Andelen har stigit med 16 procent jämfört med våren 2014, vilket bland annat tyder på att det blir svårare att rekrytera rätt kompetens trots att länet har en relativt hög arbetslöshet.

Inom offentliga verksamheter i länet har bristtalen nått oroande höga nivåer. I de senaste tre undersökningarna har närmare 70 procent av de tillfrågade arbetsställena angett brist. Bristtalen gäller främst områdena barn- och äldreomsorg, hälso- och sjukvård, utbildning och sociala tjänster (Arbetsförmedlingens prognos för Södermanlands län, 2017–2018).

Branscher och yrkeskategorier med rekryteringsbehov

I Södermanland är de branscher där sysselsättningen bedöms öka starkast de kommande åren bland annat hotell och restaurang, vård-omsorg-sociala tjänster samt inom bygg-och anläggningsverksamhet. Sysselsättningsökningen kommer främst att ske inom yrkeskategorier där många redan arbetar. Det område där det i dagsläget arbetar flest personer i länet är hälso- och sjukvård samt socialt arbete med en andel på 24%. Inom försäljning, hotell, restaurang och service arbetar 17% och inom tillverkning, drift och underhåll arbetar 15% (Jobbmöjligheter i Södermanlands län 2017, Arbetsförmedlingen).

Hälso- och sjukvård, omvårdnad och socialt arbete

Inom området hälso- och sjukvård, omvårdnad och socialt arbete arbetar flest personer i länet i dagsläget. De kommande åren kommer fler behöva arbeta inom dessa områden på grund av att befolkningen ökar och den största ökningen sker bland äldre. Många anställda inom området kommer att gå i pension de kommande åren samtidigt som det behöver anställas nya personer och behoven av sjukvård, hälsoinsatser och omsorg kommer öka.

Även kartläggningen av kompetensförsörjningsbehovet i Nyköping visar på ett mönster där vård och omsorg är det område med störst kompetensförsörjningsbehov både på kort och lång sikt. Utifrån antalet utannonserade tjänster har området ett

behov av cirka 1700 medarbetare, det är inte inräknat exempelvis läkare och sjuksköterskor och gäller främst yrken inom hemtjänst och äldreboende såsom vårdbiträden och personliga assistenter. Det finns krav på vissa förkunskaper för anställning och ett framtida jobbspår för nyanlända till yrkesrollen vårdbiträde eller personlig assistent har goda förutsättningar att möta kompetensförsörjningsbehovet i Nyköping.

Utbildning

Inom området utbildning är kompetensförsörjningsbehovet omfattande de kommande åren, främst när det kommer till lärare.

Kartläggningen av kompetensförsörjningsbehovet i Nyköping visar på samma mönster där kompetensförsörjningsbehovet inom området utbildning är stort både på kort och lång sikt med ett behov på cirka 1000 medarbetare utifrån antalet utannonserade tjänster. Förutom yrkesrollerna grundskollärare och förskollärare där behovet precis som i resten av landet är störst, finns det ett behov av cirka 100 barnskötare. Enligt Arbetsförmedlingens prognos för Södermanland 2017–2018 gör bristen på förskollärare att arbetsgivare oftare rekryterar barnskötare för att klara arbetssituationen. Det finns krav på vissa förkunskaper för anställning till yrkesrollen barnskötare och inom ramen för samverkan för nyanländas etablering utvecklas i Nyköping ett jobbspår mot yrkesrollen. Det finns intresse av att gå vidare i samarbeten från arbetsplatser såsom kommunens förskolor men samarbetsavtal kommer även att tecknas med privata aktörer.

Hotell- och restaurang

Södermanland har ett stort utbud av restauranger, kurs- och konferensanläggningar och området hotell- och restaurang har haft den starkaste sysselsättningsökningen av alla branscher sedan 2010. Antalet sysselsatta inom hotell- och restaurang i länet uppgår till 3 600 personer och det är vanligt med deltids- och timanställningar. Omsättningen på personal är hög vilket skapar ingångar till jobb i branschen. I Arbetsförmedlingens undersökning våren 2017 angav nästan 50 procent av företagen att man upplevt brist på arbetskraft, en ökning med 20 procent sedan våren 2016 (Arbetsförmedlingens prognos för Södermanlands län, 2017–2018).

Kartläggningen av kompetensförsörjningsbehovet i Nyköping visar på ett liknande mönster där hotell- och restaurangbranschen har ett stort kompetensförsörjningsbehov både på kort och lång sikt på cirka 350 medarbetare utifrån antalet utannonserade tjänster. Det finns många möjligheter för både kortutbildade individer med längre utbildning att arbeta inom branschen. Branschen har krav på vissa förkunskaper för anställning och inom ramen för samverkan utvecklas i Nyköping ett jobbspår som fokuserar på restaurangområdet för att möta kompetensförsörjningsbehovet. Det finns ett stort antal arbetsgivare i Nyköping inom hotell- och restaurang som är involverade i detta spår. Den externa utbildningsanordnaren av restaurangmomenten samarbetar även med ett stort antal arbetsgivare.

Industri

Industrieföretagen i Södermanland sysselsätter 16 procent av samtliga sysselsatta i länet. De flesta sysselsatta finns inom verkstadsindustrin och inom övrig industri dominerar delbranscherna stål- och metallverk, livsmedelsindustri samt grafisk industri. Inom länet har Oxelösund den högsta andelen sysselsatta inom industri där 54 procent av samtliga sysselsatta arbetar inom industrin. Sysselsättningsandelen inom industrin bland övriga kommuner varierar mellan 7–20 procent. I Arbetsförmedlingens undersökning våren 2017 uppger 32 procent av de tillfrågade företagen inom industrin att man upplevt arbetskraftsbrist i samband med rekrytering. Det är en ökning från året innan på 14 procent som indikerar ökade rekryteringsproblem och rekryteringsbehov. Det råder brist på exempelvis civilingenjörer och tekniker, svetsare, maskinställare, plåtslagare, industrielektriker, maskinreparatörer, verktygsmakare, betongvaruarbetare och verkstadsmekaniker (Arbetsförmedlingens prognos för Södermanlands län, 2017–2018).

Kartläggningen av kompetensförsörjningsbehovet i Nyköping visar att branschen industri- och verkstadsarbete har ett kompetensförsörjningsbehov både på kort och lång sikt på cirka 680 medarbetare utifrån antalet utannonserade tjänster. De största yrkesgrupperna som det finns behov av är svetsare och maskinoperatörer. Inom branschen finns det krav på vissa förkunskaper för anställning och i dagsläget finns till exempel en utbildning inriktad på svets i Oxelösund som en del av målgruppen från Nyköping deltar i.

Lokalvård

Inom lokalvård är jobbmöjligheterna för städare i länet medelgoda. Många nya arbeten har skapats sedan RUT-avdraget infördes och det blev möjligt för privata hushåll att få en skatterabatt för dessa tjänster. Det är vanligt att personer som saknar yrkesutbildning söker arbeten inom dessa yrkesområden och många arbetsgivare vittnar om att det är svårt att få behörig personal som också har körkort (Arbetsförmedlingens prognos för Södermanlands län, 2017–2018).

Kartläggningen av kompetensförsörjningsbehovet i Nyköping visar att det inom lokalvård finns ett kompetensförsörjningsbehov på cirka 67 medarbetare utifrån antalet utannonserade tjänster. Det finns krav på vissa förkunskaper för anställning och ett framtida jobbspår för nyanlända inom lokalvård har förutsättningar att möta kompetensförsörjningsbehovet i Nyköping.

Handel

Inom handel i länet kan man räkna med ett stort antal rekryteringar framöver. Inom branschen finns många ingångsjobb på arbetsmarknaden och det är vanligt att man jobbar extra på kvällar och helger. Det sker för tillfället en etablering av olika köpcentra och affärskedjor i Nyköping och länet även om tillväxttakten går i en långsammare takt än tidigare. Handelsföretagen har i allmänhet lättare att rekrytera arbetskraft än andra branscher och de får många sökande till tjänsterna som utannonseras. I Arbetsförmedlingens undersökning våren 2017 angav 18 procent av arbetsgivarna att man upplevt brist på arbetskraft i samband med rekrytering, bland annat har en hög andel av de som söker arbete inte de kvalifikationer som behövs (Arbetsförmedlingens prognos för Södermanlands län, 2017–2018).

Kartläggningen av kompetensförsörjningsbehovet i Nyköping visar att det inom handel finns ett kompetensförsörjningsbehov på både kort- och lång sikt på ca 500 medarbetare utifrån antalet utannonserade tjänster. De största yrkesgrupperna som det finns ett behov av är företagssäljare, eventsäljare, butikssäljare i fackhandeln och kundtjänstpersonal. Det finns krav på vissa förkunskaper för anställning men det finns även många möjligheter för praktik och kortutbildade personer att arbeta inom området. Ett framtida jobbspår för nyanlända inom handel har förutsättningar att möta kompetensförsörjningsbehovet i Nyköping.

Bygg och anläggning

Byggbranschen har Södermanland en högre andel arbeten jämfört med en stor del av landet. Det beror bland annat på att det byggs på många olika håll i länet samtidigt som många lokala byggföretag även har Stockholmsområdet som sin arbetsmarknad. Antalet arbeten har ökat under det senaste året och möjligheterna ser ut att fortsätta öka de kommande åren för byggnadsarbetare med yrkesbevis. För att få arbete krävs oftast yrkesbevis som visar att man har utbildning, arbetat ett antal lärlingstimmar, samt klarat av ett yrkesteoretiskt prov. Stora yrkesgrupper inom området är träarbetare/snickare, målare, anläggningsarbetare och betongarbetare. (Arbetsförmedlingens prognos för Södermanlands län, 2017–2018).

Det finns krav på förkunskaper och yrkesbevis för anställning. I framtiden kan det eventuellt lämpa sig att satsa på ett jobbspår för nyanlända inom bygg och anläggning i Nyköping för att möta kompetensförsörjningsbehovet.

Rekryteringsbehov inom Nyköpings kommun

Inom Nyköpings kommun arbetar i dagsläget cirka 4 000 personer. Kompetensförsörjningen är avgörande för att kommunen ska kunna leverera tjänster och god service till medborgarna inom exempelvis skola, vård och samhällsbyggande. I kommunens kompetensförsörjningsplan från 2017 lyfts grundskollärare, socialsekreterare, ingenjör/projektledare, förskollärare, undersköterskor, brandingenjörer och chefer fram som bristyrken fram tills årsskiftet 2018/19. Enligt beräkningar från 2016 kommer det i kommunen att ske 500 pensioneringar inom 5 år, jämt fördelat över områdena vård/omsorg och skola/förskola.

Det finns även i dagsläget ett stort behov av timvikarier som kan vikariera inom förskola, fritidshem, äldreboende och demensboende, hemtjänst, gruppboende/serviceboende, boendestöd, korttidsverksamhet för barn och unga, personlig assistans samt psykosocial verksamhet.

Hur verksamheten i samverkan ska bedrivas och organiseras

Dua-samordnare

Sedan januari 2018 finns en samordnare med ansvar för att hålla ihop samverkan och arbetet inom ramen för Dua-överenskommelsen. Styrgruppen kommer att förse Dua-samordnaren med uppdrag att verkställa. Huvudfokus på arbetsuppgifterna

kommer att ligga på relationer, samverkan och återrapportering till olika intressenter. Även språkpraktiksamordning sköts av Dua-samordnaren i nuläget. Dua-samordnaren är anställd av Nyköpings kommun.

Samarbete med angränsande kommuner kring utbildningar och jobbspår

Det finns idag ett samarbete med andra kommuner i länet kring jobbspår och utbildningar. Nyanlända i andra kommuner kan delta i Nyköpings jobbspår och vice versa om behovet finns. Det finns till exempel sedan tidigare ett väl utarbetat samarbete mellan vuxenutbildningen i Oxelösund och Nyköping där kommunerna köper utbildningar av varandra.

Arbetsprocessen kring individerna

Samverkan inom ramen för Dua-överenskommelsen bygger på gemensamma ställningstaganden genom hela individens process inom etablering. Det är därför viktigt för samverkansparterna att tydliggöra ansvarsområden, kontaktpersoner och löpande hålla alla parter uppdaterade om utvecklingen hos individer och eventuella förändringar. För att säkerhetskälla en effektiv samverkan och arbetsprocess organiseras en stor del av arbetet i en handläggargrupp och styrgrupp som var för sig träffas med jämna mellanrum. Handläggargruppen träffas en gång varannan vecka medan styrgruppen träffas var tredje vecka. Tätare möten kan förekomma vid behov.

Samverkansparterna arbetar med sekretess utifrån ett samtycke med alla individer samt mellan parterna. Dataskyddsförordningen (GDPR) ska följas vid all hantering av personuppgifter.

Handläggargrupp

Arbetet med planering och samordning av enskilda ärenden utförs av en handläggargrupp som träffas en gång varannan vecka. Kommunens Dua-samordnare ansvarar för handläggargruppen, tex. genom att ha ansvar för agendan vid mötena och att denna tar upp relevanta och aktuella frågor.

Handläggargruppen består av rektor för vuxenstudier, arbetsförmedlare, studie- och yrkesvägledare samt Dua-samordnaren. Det är även framtaget ett dokument, som mer i detalj beskriver de olika rollernas ansvarsområden.

Möjligheten finns också att bjuda in representanter från olika kompetensområden till handläggargruppen, det kan till exempel handla om andra funktioner inom kommunen, lärare, coacher eller representanter från företag/branscher.

Styrgrupp

Styrgruppen är ytterst ansvarig för arbetet inom ramen för Dua-överenskommelsen. Styrgruppen består av chefer från bland annat Campus Nyköping, Arbetsmarknadsenheten, Socialtjänsten och Arbetsförmedlingen samt sakkunnig tjänsteman knuten till Kompetens- och arbetsmarknadsnämnden (KAN). Även nämndens ordförande ingår sedan hösten 2019. Dua-samordnaren sitter med i både handläggargruppen och styrgruppen och kan på så vis lyfta de frågor från det operativa arbetet som behöver lösas på styrgruppsnivå.

Samverkansparternas ansvarsområden

Arbetsförmedlingen ansvarar för kartläggningen av individerna när de kommer in i etableringen. De gör även yrkesbestämningen men kommunen kommer att behöva förse Af med information för detta vid behov.

Ansvar för att löpande hitta arbetsgivare som kan ställa upp med språkpraktikplatser inom jobbspåren kommer för närvarande att ligga hos kommunens Dua-samordnare. Arbetsförmedlingen har även en arbetsgivargrupp som har möjlighet att hitta arbetsgivare som kan ta emot målgruppen. Gruppen kommer att samarbeta med kommunens Dua-samordnare.

All uppföljning av individen görs av Arbetsförmedlingen, ibland sker detta via trepartssamtal med kommunen.

Resurser och insatser inom samverkan

Samverkansparter, resurser och kompetens

Samverkansparterna Nyköpings kommun och Arbetsförmedlingen i Södra Sörmland besitter kompetens och resurser som inom ramen för Dua-överenskommelsen ska användas effektivt för att uppnå det övergripande målet om att korta nyanländas etableringstid. För att effektivisera samverkan arbetar Nyköpings kommun och Arbetsförmedlingen kontinuerligt med att öka förståelsen för respektive organisation och regelverk. Samverkansparterna måste kunna förmedla korrekta och sakliga svar gällande frågor som kan komma från målgruppen och rör den egna verksamheten såväl som samverkanspartens verksamhet.

Arbetsmarknadsenheten

Arbetsmarknadsenheten inom Nyköpings kommun erbjuder stöd till personer som av olika anledningar står långt ifrån arbetsmarknaden. Primär målgrupp för verksamheten är personer som uppbär försörjningsstöd eller som riskerar att behöva försörjningsstöd om insatser för att närma sig arbetsmarknaden inte påbörjas. På Arbetsmarknadsenheten är verksamheten inriktad på att rusta personer inför arbetslivet och här finns möjlighet att delta i kompetenshöjande aktiviteter, arbetsmarknadsinsatser eller subventionerade anställningar inom kommunens verksamheter.

Campus Nyköping

Campus Nyköping är Nyköpings kommuns enhet för utbildning av vuxna/eftergymnasial utbildning. Enheten utvecklar och erbjuder utbildningar och projekt som ger studerande och arbetsmarknad efterfrågad kompetens. På Campus Nyköping finns i dagsläget feriepraktik, det kommunala aktivitetsansvaret, grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning, yrkeshögskoleutbildning, högskoleutbildning och Sfi (se nedan).

Komvux Sfi

På Campus Nyköping finns utbildningen svenska för invandrare (sfi). Utbildningen syftar till att ge vuxna personer med annat modersmål än svenska grundläggande kunskaper i svenska språket. Sfi har daglig kontakt med målgruppen och besitter värdefull pedagogisk kompetens för att stärka samverkan inom Dua-överenskommelsen.

Campus Nyköping Företag

Nyköpings kommuns näringslivsenhet och Campus Nyköping har startat satsningen Campus Nyköping Företag. Initiativet har tagits för att möta ett av näringslivets stora tillväxthinder – att planera för rätt kompetensförsörjning hos medarbetarna. Campus Nyköping Företag stöttar företagen med kompetensplanering och kompetensförsörjning så att de kan öka sin konkurrenskraft och sin tillväxt långsiktigt. Campus Nyköping Företag har goda relationer och kontakt med ett stort antal lokala företag.

Arbetsförmedlingen Södra Sörmland

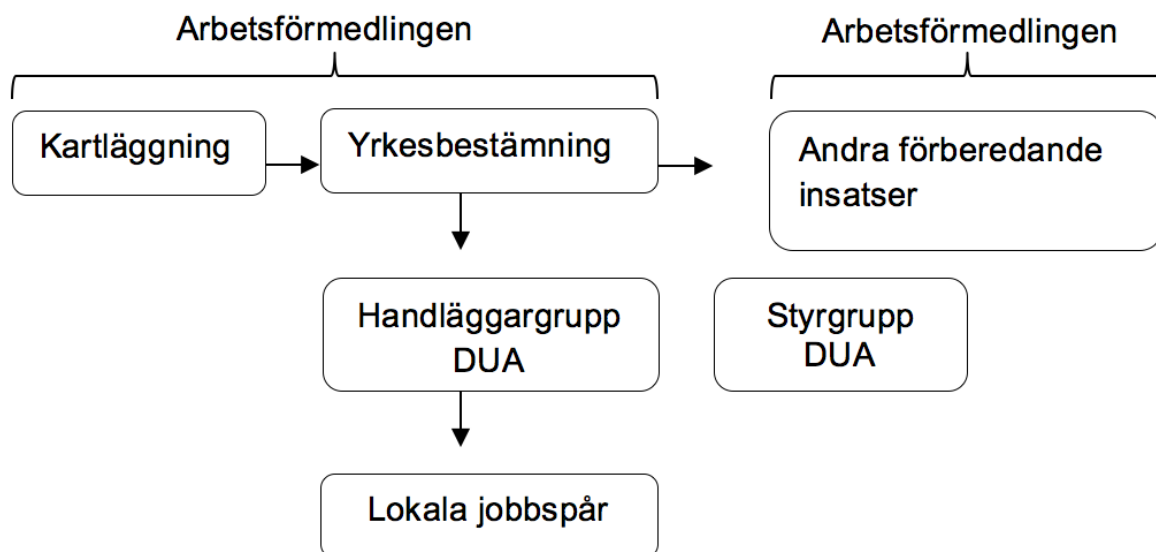
Arbetsförmedlingens viktigaste uppdrag är att sammanföra arbetssökande med arbetsgivare. Arbetsförmedlingen i Södra Sörmland verkar i kommunerna Nyköping, Oxelösund, Trosa och Gnesta. Antalet medarbetare är i dagsläget cirka 40 personer. I Nyköping har Arbetsförmedlingen ett så kallat fullservicekontor centralt beläget på orten med god tillgång till upphandlade tjänster från kompletterande aktörer.

Stöd och matchning

Arbetsförmedlingen erbjuder bland annat tjänsten Stöd och matchning. Stöd och matchning är en tjänst för den som behöver ett intensivt och individuellt anpassat stöd i sitt jobbsökande och erbjuds av privata leverantörer som har avtal med Arbetsförmedlingen.

En stor del av målgruppen som deltar i Stöd och matchning är nyanlända och utrikesfödda. Det finns mycket kompetens och erfarenheter inom tjänsten som kan stärka samverkan kring nyanländas etablering. Stöd och matchning kan bl.a. vara en värdefull insats när individer avslutar sina jobbspår och är på väg ut på arbetsmarknaden.

Figur 1 Individens process

Lokala jobbspår

Sedan starten med samverkan för Dua-nyanlända 2018 har det skapats jobbspår inom vård, barnomsorg, lokalvård, restaurang och bygg. Vidare planeras det för fler jobbspår inom områdena ovan, men också ytterligare inom tex. fordonsmekanik och vårdnära service. Dua-samordnare och handläggargrupp arbetar aktivt med att hitta nya jobbspår. Dua-samordnaren medverkar även i nätverk för att hitta nya jobbspårsmöjligheter.

Insatser för kortutbildade (utbildningsplikten)

På Campus Nyköping finns programmet SFI Bas för dem som i etableringsprogrammet omfattas av den så kallade utbildningsplikten. Dessa personer har av Arbetsförmedlingen bedömts ha för kort utbildning i kombination med bristande yrkeserfarenheter för att komma ut på arbetsmarknaden, och behöver därför rustas mer. Personer med utbildningsplikt anvisas till att söka kurser inom vuxenutbildningen eller motsvarande inom folkhögskolan. Sfi och samhällsorientering är obligatoriska aktiviteter för dem som omfattas av utbildningsplikt men de ska även ta del av andra kurser eller insatser inom vuxenutbildningen.

SFI Bas svarar upp mot detta behov genom att erbjuda undervisning upp till 30 timmar per vecka för målgruppen. Bland annat erbjuds, förutom SFI och samhällsorientering, också kommunikativ svenska, vardagsmatematik, läs- och skrivstöd, introduktionskurs med fokus på arbetslivet och andra kurser på grundläggande nivå, t ex samhälls- och digital kompetens. Efter genomgångna kurser finns det större möjligheter för individerna att kunna gå något av jobbspåren, Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsutbildningar eller fortsätta studera på grundläggande nivå inom Komvux.